

“Μόνο τα μάτια μένουν” : μια κριτική προσέγγιση μέσα από τα δικά μου μάτια

Όλοι μας έχουμε νιώσει, έστω και μια φορά στη ζωή μας, ότι “μόνο τα μάτια μένουν”. Ότι ο χρόνος “τρέχει” με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, όλα περνούν, σβήνουν και χάνονται και το μόνο που μένει, τελικά, να μας θυμίζει τη στιγμή ή τις στιγμές που ζήσαμε είναι το βλέμμα. Γιατί στα μάτια μας “γράφονται” τα πάθη μας, οι πόθοι μας, τα όνειρά μας, ακόμα και οι ψευδαισθήσεις μας. Όλες μας οι στιγμές και όλα μας τα συναισθήματα βρίσκονται, καθρεφτίζονται και αντανακλώνται στα μάτια μας.

Είναι όμως όσα ονειρευόμαστε, όσα πραγματικά ποθεί ή αντέχει η καρδιά μας να ζησει; Άλλες φορές ναι, άλλες όχι. Έτσι πιστεύω. Αυτό μας δείχνει πολλές φορές η πορεία μας. Το μόνο σίγουρο είναι ότι οι αλήθειες της ζωής μας πηγάζουν από τα βάθη της ψυχής και βρίσκουν το “καταφύγιο” τους μέσα στα μάτια μας -τον καθρέπτη της ψυχής μας-.

Το βιβλίο της Μαρίας Ρουσάκη “Μόνο τα μάτια μένουν” ταξιδεύει τον αναγνώστη με τον ξεχωριστό τρόπο γραφής και την ένταση της κάθε σκηνής. Τον ταξιδεύει σε ένα βλέμμα που έμεινε “άσβεστο” μέσα στο χρόνο, έγινε φως μέσα στο απόλυτο σκοτάδι, έγινε όμως και το ίδιο σκοτάδι κάποια στιγμή, γιατί ακόμα και τα πιο φωτεινά βλέμματα κάποτε σκοτεινιάζουν, και στο τέλος οδήγησε -με τρόπο βίαιο, θα έλεγα- στο ξεγύμνωμα της ανθρωπίνης ψυχής.

Η ιστορία που υφαίνει η συγγραφέας κινείται γύρω από δύο στοιχεία: πρώτον, ένα όνειρο και πιο συγκεκριμένα την ανάγκη πραγματοποίησης ανεκπλήρωτων ονείρων και βαθύτερων, ανομολόγητων, επιθυμιών και δεύτερον, τη φυγή. Η συγγραφέας καταγράφει τη φυγή του ήρωά της -Περικλή Καλαμάνου- ως απόρροια της αναζήτησης της βαθύτερης αλήθειάς του, “επειδή ως τη στιγμή της φυγής η ζωή φαντάζει ψέμα”.

Επίσης, το ερώτημα εάν ο άνθρωπος φτιάχνει τη ζωή του με τις επιλογές του ή εάν η μοίρα μας είναι προκαθορισμένη προβληματίζει μέχρι το τέλος, με το “παιχνίδι της Μοίρας” να φαίνεται πανίσχυρο, αν και πολλές φορές αποδεικνύεται ότι “το ανθρωπινό χέρι” μπορεί να “σπάσει” τα περίεργα παιχνίδια που νιώθουμε ότι μας παίζει η Μοίρα μας.

Το βιβλίο μας ταξιδεύει στο χρόνο και το χώρο, καθώς η πλοκή ξεκινάει το 1920 σ’ ένα μικρό χωριό στους πρόποδες του Ταΰγετου, βόρεια της Καλαμάτας, συνεχίζει στην Αθήνα το 1939, “επιστρέφει” το 1944 στην Καλαμάτα, ενώ η ιστορία συνεχίζεται στην Αμερική και ολοκληρώνεται το 1954 στον τόπο όπου όλα ξεκίνησαν. Μέχρι το τέλος, η λέξη “όνειρο” κυριαρχεί στο μυθιστόρημα και παίζει σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της πλοκής.

Όνειρα που γεννιούνται με πάθος, όνειρα που γκρεμίζονται βίαια και, εν τέλει, όνειρα που βρίσκουν καταφύγιο στο βλέμμα, γιατί “όλα μένουν στα μάτια”.

Το μυθιστόρημα, με την σφιχτά δεμένη πλοκή και τις δυνατές σκηνές που εναλλάσσονται γρήγορα και μας μεταφέρουν σε διαφορετικές εποχές, μου κράτησε μια υπέροχη συντροφιά και μέχρι το τέλος περίμενα με αγωνία να μάθω εάν ο ήρωας “λυτρώθηκε” από τους προσωπικούς του δαίμονες και ποιες επιλογές έκανε στη ζωή.

Η Μαρία Ρουσάκη, την οποία έχω “φιλοξενήσει” στη σελίδα με μια πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξη, έχει γράψει πολλά βιβλία για παιδιά και μάλιστα έχει βραβευτεί από τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου. Με αυτό το μυθιστόρημα μπαίνει για πρώτη φορά στη λογοτεχνία των ενηλίκων και μας δίνει αξιολογότατα δείγματα γραφής και το κυριότερο “τροφή” για σκέψη....Σε ευχαριστούμε, Μαράκι! “Νεραιδένια φίλη μου”!

